

OPIEKA SENIORALNA W POWIECIE CIESZYŃSKIM

Powiat wspiera i powierza organizacjom pozarządowym lub kościelnym realizację zadań skierowanych do seniorów. Działania uwzględniające ich udział, w szczególności z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym m. in. prowadzenie domów pomocy społecznej o profilu dla osób w podeszłym wieku. Organizacje działające na rzecz osób starszych mogą również składać oferty w otwartych konkursach ofert na zadania z zakresu kultury, sportu, turystyki.

Działalność Powiatu

Powiat Cieszyński zleca prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku – EDO „Emaus” w Dzięgielowie – Diakonowi Żeńskiemu „EBEN–EZER” Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. W placówce jest 89 miejsc, a w roku 2023 skorzystało 114 osób. Na koniec ubiegłego roku w EDO „Emaus” przebywało 88 osób.

Na terenie Powiatu prowadzone są 2 domy pomocy społecznej o łączonym profilu: dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych:

- Powiatowy Dom Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” – 43-400 Cieszyn, ul. Korfanteo 1 – 70 miejsc;
- Dom Pomocy Społecznej „Betania” prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka – 30 miejsc.

Na dzień 31.12.2023 r. w PDPS „Pogodna Jesień” przebywało 32 seniorów, a w DPS „Betania” – 22 seniorów.

W pozostałych domach pomocy społecznej wśród mieszkańców również byli seniorzy – stan na 31.12.2023 r.:

1. PDPS „Feniks”, 43-430 Skoczów, ul. Sportowa 13 (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) – 8 osób,
2. PDPS w Pogórze, 43-430 Pogórze, ul. Zamek 132 wraz z Filia „Bursztyn” ul. Staropolska 14, 43-410 Kończyce Małe (dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz przewlekle psychicznie chorych) – 46 osób,
3. DPS Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP, 43-430 Skoczów, ul. Mickiewicza 36 (dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie) – 3 osoby,
4. DPS Konwentu Bonifratrów, 43-400 Cieszyn, pl. Londzina 1 (dla osób przewlekle psychicznie chorych) – 25 osób.

Z oferty Powiatu skierowanej do ogółu społeczeństwa, korzystali również seniorzy:

1. Dzienny Ośrodek Wsparcia, 43-400 Cieszyn, ul. Bielska 4 prowadzony przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”,
2. Punkt Interwencji Kryzysowej, 43-400 Cieszyn, ul. Bielska 92 prowadzony przez Stowarzyszenie „7 dolin”
3. Zadania ze sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (dofinansowane ze środków PFRON) tj.

- *4-dniowa wycieczka integracyjno-turystyczna, IX Kulig w 2023r. oraz 5-dniowy pobyt relaksacyjno-rehabilitacyjny*, realizowane przez Polski Związek Niewidomych, Koło w Cieszynie
 - *Zajęcia na basenie z osobami niepełnosprawnymi oraz Międzywojewódzki Turniej Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych*, realizowane przez Stowarzyszenie Rehabilitacji Kultury Fizycznej Turystyki i Integracji Osób Niepełnosprawnych
 - *Spotkania ze sztuką i kulturą – śladami Nikifora* realizowane przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego "Więź";
4. Zadania z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (dofinansowanie ze środków PFRON) tj.
- *Odpręż ciało – wycisz umysł II edycja*, realizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Źródło Aktywności”
 - *Prowadzenie świetlicy dla osób niepełnosprawnych oraz Zawody Strzeleckie dla osób niepełnosprawnych*, realizowane przez Stowarzyszenie Rehabilitacji Kultury Fizycznej, Turystyki i Integracji Osób Niepełnosprawnych
 - *Piknik integracyjny*, realizowane przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”
 - *IV Muzyczna akademii Seniora SART Cieszyn 2023*, realizowane przez Stowarzyszenie „Via Musica”;
5. Zadania z zakresu promocji zdrowia:
- *IV konferencja z cyklu „Jak mądrze dbać o zdrowie w wieku dojrzałym”*, realizowane przez: Starostwo Powiatowe w Cieszynie - Promocja Zdrowia oraz Uniwersytet III Wieku w Cieszynie,
 - *Lepsze funkcjonowanie Amazonek*, realizowane przez Stowarzyszenie Amazonek,
 - *„Aktywizacja ruchowa seniorów Skoczowskiego UTW”* realizowane przez Stowarzyszenie Skoczowski Uniwersytet III Wieku.

Działania z zakresu pomocy społecznej oraz na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez Powiat Cieszyński są skierowane do ogółu społeczności lokalnej, w tym do osób starszych. Działania te są realizowane przez Starostwo, PCPR oraz na zlecenie powiatu przez organizacje pozarządowe. Informacje o możliwościach skorzystania z oferty przez osoby potrzebujące, w tym osoby starsze znajdują się na stronach internetowych Starostwa oraz PCPR w Cieszynie. Ponadto informacje o zrealizowanych działaniach, w szczególności podjętych przez organizacje pozarządowe, są ujęte w sprawozdaniu z *Programu współpracy Powiatu Cieszyńskiego z organizacjami pozarządowymi (...)* na rok 2023. www.powiat.cieszyn.pl; www.pcprcieszyn.ox.pl.

Działalność prowadzona na terenie Gmin w roku 2023 – informacje pozyskane z Gmin, w tym z Ośrodków Pomocy Społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Centrum Usług Społecznych świadczą wsparcie osobom w podeszłym wieku zgodnie z przepisami prawa, m.in. ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. W głównej mierze świadczone są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz wypłacane są zasiłki.

1. Gmina Brenna

Z uwagi na brak pisemnej informacji o działaniach na rzecz seniorów, realizowanych na terenie gminy Brenna, informacje o poniższych działaniach zostały zaczerpnięte ze stron internetowych GOPS oraz UG w Brennej.

Na terenie gminy działa Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku w Brennej. Ponadto działa Klub Seniora „Marzenie” oraz Koło nr 7 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

2. Gmina Chybie

Działania na rzecz osób starszych prowadzone były przede wszystkim przez Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Zadaniem Koła jest integracja środowiska seniorów. W ramach swojej działalności Koło prowadzi bogatą działalność kulturalną i artystyczną dostosowując się do potrzeb i zainteresowań swoich członków. W roku 2023 zorganizowało dziesiątki spotkań, wycieczek, wyjazdów i innych imprez kulturalnych dla seniorów z gminy Chybie.

3. Gmina Cieszyn

Z uwagi na brak pisemnej informacji o działaniach na rzecz seniorów, realizowanych na terenie gminy Cieszyn, informacje o poniższych działaniach zostały zaczerpnięte ze stron internetowych MOPS oraz UM w Cieszynie.

Na terenie gminy działa Cieszyńska Rada Seniorów.

Na terenie miasta funkcjonuje Dom Spokojnej Starości dla osób w podeszłym wieku. W placówce jest 65 miejsc.

Na terenie miasta działa szereg organizacji pozarządowych, które swoimi działaniami obejmują seniorów:

- Stowarzyszenie „Uniwersytet III Wieku”
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Cieszynie,
- Fundacja św. Elżbiety Węgierskiej,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych Hospicjum im. Łukasza Ewangelisty,
- Fundacja Aktywności Społecznej „Cieszynianka”,
- Fundacja „Adonai”
- Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rodziny „Siloe in Nobis”
- Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń Blisko Ciebie”.

W 2023 r. Rada Miejska Cieszyna podjęła uchwałę w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej Gminy Cieszyn - ośrodka wsparcia pod nazwą Dzienny Dom „Senior+” oraz połączenia go z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Cieszynie.

4. Gmina Dębowiec

Mieszkańcy gminy Dębowiec będący w starszym wieku korzystają w głównej mierze z oferty Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wieku.

5. Gmina Goleszów

Na terenie gminy działały 4 Kluby Seniora, w ramach których realizowana jest opieka i wsparcie dla seniorów poprzez aktywizację, działania podejmowane na rzecz ochrony zdrowia, profilaktykę, rozwijanie zainteresowań, tworzenie oparcia społecznego, zaspokajanie potrzeb kontaktu,

przynależności, integrację społeczną, przeciwdziałania marginalizacji oraz organizację różnorodnych zajęć kulturalnych i integracyjnych, utrzymywanie i rozwijanie sprawności fizycznej i intelektualnej. Przykładowe działania podejmowane w Klubach to: joga, basen, gimnastyka, zajęcia z dietetykiem, ćwiczenia koncentracji, zajęcia z psychologiem, zajęcia manualne, wyjazdy kulturalne. Kluby mają swoje siedziby w Bażanowicach, Cisownicy, Dzięgielowie i Goleiszowie.

Gmina brała udział w programie „Opieka 75 +”, którego celem jest zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych oraz realizuje Program osłonowy wsparcia seniorów „Teleopieka w gminie Goleiszów” zmierzający do poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania seniorów przez dostęp do tzw. opieki na odległość (opaski).

6. Gmina Hażlach

W gminie Hażlach działa Klub Seniora. W ramach Klubu odbywają się różnorodne zajęcia, tj. gimnastyka, szydełkowanie, szachy, zajęcia taneczne, kurs kroju i szycia oraz organizowane są wyjazdy oraz spotkania okolicznościowe. Cykliczne spotkania odbywają się w budynku Biblioteki Gminnej w Hażlachu oraz w Centrum Usług Społecznych w Pogwizdowie.

7. Gmina Istebna

Gmina Istebna realizowała Program „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego”, w postaci pobytu dziennego. Gmina brała udział w programie „Opieka 75 +”. Ponadto na terenie gminy działa Stowarzyszenie „Istebniański Uniwersytet Seniora” (Uniwersytet III Wieku), które prowadzi działalność na rzecz starszego pokolenia mieszkańców gminy, organizując liczne spotkania, zajęcia oraz wyjazdy.

8. Gmina Skoczów

Gmina Skoczów wspiera seniorów m. in. Za pośrednictwem usług opiekuńczych, programów: Asystent Osoby niepełnosprawnej oraz Opieka wytchnieniowa. W ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniora dla osób starszych realizowany jest system „opieki na odległość” oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego przy udziale wolontariuszy i pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto wsparcie dla seniorów oferują również organizacje pozarządowe, takie jak: Klub Nordic Walking „Włóczykije”, Parafia Ewangelicko-Augsburska – Klub Seniora, Skoczowski Uniwersytet III Wieku, Stowarzyszenie „Nasz Pierściec” oraz Stowarzyszenie Sprawni Inaczej Tęcza.

9. Gmina Strumień

Z informacji znajdujących się na stronie internetowej Gminy Strumień wynika, iż na terenie gminy działają 4 Kluby Seniora: w Strumieniu, w Bąkowie, w Pruchnej i w Drogomyślu.

10. Gmina Ustroń

Od 2022 r. Urząd Miasta Ustroń wdrożył usługę Mobilnego urzędnika, dzięki której mieszkańcy Ustronia pow. 60 lat i osoby z niepełnosprawnościami mogą załatwić sprawy urzędowe przy jego pomocy. W mieście działa również Rada Seniorów.

Na terenie miasta funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Koło nr 2 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, wspierane finansowo z budżetu miasta.

Miasto Ustroń prowadzi miejski Dom Spokojnej Starości przeznaczony dla osób w podeszłym wieku. W placówce jest 38 miejsc.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizują programy: „Kopertę Życia”, „Korpus Wsparcia Seniorów”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Seniorów wspierają również Fundacja św. Antoniego oraz Ewangelickie Centrum Aktywności Lokalnej.

11. Gmina Wiśła

Na terenie Gminy Wiśła działa Klub „Senior+”. Głównym celem działalności klubu jest integracja i aktywizacja członków klubu, poprawa kondycji psychofizycznej oraz rozwijanie zainteresowań, poprzez umożliwienie korzystania z oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i aktywizacji społecznej. Spotkania odbywają się raz na tydzień.

Jednocześnie na terenie gminy działały 3 organizacje pozarządowe, które swoim wsparciem obejmowały osoby w podeszłym wieku: Koło nr 3 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Wiślańska Akademia Aktywnych.

12. Gmina Zebrzydowice

Na terenie gminy funkcjonuje Klub „Senior+”, prowadzony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Klub wspiera osoby starsze najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym, w związku z czym zorganizowano dowóz na zajęcia oraz opiekę opiekunki dziennej w trakcie zajęć i transportu.

Na terenie gminy działa również Stowarzyszenie „Aktywny Senior na Granicy”, które skupia wiele osób starszych cechujących się większą aktywnością w życiu codziennym niż członkowie Klubu „Senior+”. Dodatkowo przy GOK funkcjonuje nieformalny Klub Seniora powstały z inicjatywy oddolnej.

Spośród innych działań skierowanych do osób starszych wymienić należy:

- usługi teleopieki,
- usługi asystenta osoby niepełnosprawnej oraz opiekę wytchnieniową (dla osób starszych niepełnosprawnych).

Działalność Oddziału Geriatrycznego w Szpitalu Śląskim w Cieszynie (Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie)

Oddział geriatryczny powstał w 2011 roku. Do Oddziału przyjmowani są pacjenci w wieku powyżej 60 roku życia, choć pacjentem geriatrycznym sensu stricto jest osoba w wieku 80 lat i więcej, obciążona wielochorobowością (pośród przypadłości „internistycznych” przeważają schorzenia układu krążenia, układu ruchu, przewodu pokarmowego), w tym często schorzeniami neuropsychiatrycznymi, jak zespoły otępienne.

W odróżnieniu od wielu innych oddziałów geriatrycznych w Polsce, specyfiką oddziału jest przewaga chorych przyjmowanych w trybie nagłym - tylko około 30% pacjentów to pacjenci przyjmowani w trybie planowym. Wiąże się to ze szczególną pozycją Szpitala Śląskiego, który jest szpitalem działającym w permanentnym trybie ostrego dyżuru.

Aktualnie Oddział geriatryczny zajmuje część trzeciego piętra pawilonu łóżkowego i dysponuje 24 łózkami.

Oprócz podstawowej działalności leczniczej, personel Oddziału geriatrycznego w czasie całej jego historii żywo angażował się w rozmaite formy działalności edukacyjnej. Można tu wymienić prelekcje z cyklu „Pro Salute”, organizowane przez ZZOZ w Cieszynie, współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wieku, współpracę ze Starostwem Powiatowym (Dni Seniora).

STAROSTA

J. Żagan